



پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: اسماعیل رضوانی نیا، ۱۳۹۲

هنجار‌گریزی ساختاری و معنایی دیوان ناصر خسرو

هنجار‌گریزی، یکی از موثرترین شیوه‌های برجسته‌سازی و آشنایی زدایی در شعر است که بسیاری از شاعران از آن استفاده نموده‌اند. در شعر کلاسیک فارسی، ناصرخسرو یکی از جمله‌ی این شاعران است که با این شیوه، تحولی بزرگ را در شعر فارسی به وجود آورده است که با بررسی دقیق انواع هنجار‌گریزی در دیوان این شاعر بزرگ، نمونه‌هایی از ادبیات نیز به عنوان شاهد مثال آورده شده است. ناصرخسرو آن چنان معنای دقیق شعری را بیان نموده و چنان بر انواع صنایع لفظی و معنوی آگاهی داشته که برگ‌های زرینی را در دیوان خود بر جای گذاشته است. این رساله مشتمل است بر شش فصل که عبارتند از: فصل اول: شامل اوضاع تاریخی، اجتماعی، سیاسی و جامعه‌ی ناصرخسرو و زندگی‌نامه‌ی ناصرخسرو و آثار او است. فصل دوم: شامل هنجار‌گریزی و ساختگرایی مضموم هنجار‌گریزی و انواع آن است. فصل سوم: شامل هنجار‌گریزی واژگانی، نحوی، آوایی، معنایی و گویشی است. فصل چهارم: شامل هنجار‌گریزی معنایی، توحید در دیوان ناصرخسرو، دین و الهیات در دیوان ناصرخسرو، دیدگاه ناصرخسرو نسبت به آیات قرآن، تفکر قرآنی ناصرخسرو، عدالت محوری در جامعه‌ی بی‌عدالت عصر ناصرخسرو، واژگونگی ارزش‌های اجتماعی در شعر ناصرخسرو، بالتدگی امید در جامعه‌ی ناامیدان، دید روشن ناصرخسرو نسبت به معاصران، معاش در اندیشه‌ی ناصرخسرو، مدح در دیوان ناصرخسرو است. فصل پنجم: شامل نگاهی دیگر به دیوان ناصرخسرو، زبان و سبک شعری ناصرخسرو، تمایز سبک شعری ناصرخسرو، سبک شعری خاص ناصرخسرو، اوزان دقیق شعری در دیوان، قافیه و ردیف‌های خاص در دیوان، ردیف از نظر بلاغی و موسیقایی، پربسامدترین صنایع بدیعی و بیانی در دیوان است. فصل ششم: سبک شعری ناصر خسرو را مورد بررسی قرار داده است.

کلیدواژه‌ها: دیوان ناصرخسرو، هنجار‌گریزی، ساختگرایی، آوایی، گویشی، عدالت محوری

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۱۰۱۹۱۲۰۰۱

تاریخ دفاع: ۱۳۹۲/۰۶/۱۶

رشته‌ی تحصیلی: زبان و ادبیات فارسی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر ابوالقاسم امیراحمدی

استاد مشاور: دکتر علی عشقی سردهی

M.A. Thesis:

structural and semantic normebreaking of divan naser



khosro

Custombreaking is one of the most useful ways of outstanding and removing familiarity in poem that most of poets have used it.

In classic Persian poem, Naser Khosrou is one of them. He has changed Persian poem in this way. We have considered different kinds of custom breaking in this great poet's Divan carefully and some instances of literature are cited as example. Naser Khosrou has left golden pages in his Divan by expressing the exact Poetic meaning and knowing literal and intellectual figures.

This thesis consists of six chapters:

The first chapter: Consists of historical, social, and political conditions and society of Naser Khosrou, his biography and his works.

The second chapter: consists of custom breaking and structuralism, content of custom breaking and different kinds of it.

The third chapter: consists of lexical, syntactical, vocal, semantic and dialectic custom breaking.

The fourth chapter: consists of semantic custom breaking, monotheism in Naser Khosrou's Divan, religion and theologizing Naser Khosrou's Divan, Naser Khosrou's point of view with regard to the verses of Quran, Naser Khosrou's Quranic thought, paying attention to justice in the society without justice in Naser Khosrou era, inversion of social values in Naser Khosrou's poem, nourishing hope in the hopeless society, luminous view point of Naser Khosrou with regard to coerals, livelihood in Naser Khosrou's thought, and praise in Naser Khosrou's Divan.

The fifth chapter: consists of another view to Naser Khosrou's Divan, Naser Khosrou's poetic style and language, distinction of Naser Khosrou's poetic style, Naser Khosrou's specific poetic style, exact poetic measures in Divan, specific rimes and ranks in Divan, rank from the point of view of music and eloquence, the highest- frequently rhetorical arts in Divan.